

Arqueologia dels Orígens de l'Estat

Codi: 100727
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500241 Arqueologia	OT	3	0
2500241 Arqueologia	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Vicenç Lull Santiago
Correu electrònic: Vicenc.Lull@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Vicenç Lull Santiago
Rafael Micó Pérez

Prerequisits

Sense prerequisits.

Objectius

L'assignatura tractarà sobre l'exposició i debat de texts rellevants que van tenir com a objectiu l'anàlisi de l'Estat com a fenomen històric en sí mateix, i com a categoria d'anàlisi històrica.

Els continguts s'estructuren en dues parts:

1. Teories de l'Estat. Es tractarà el concepte "Estat" al llarg del temps, amb la finalitat d'exposar i avaluar críticament els models filosòfics més influents dins la tradició del pensament occidental.
2. Arqueologia i antropologia de l'Estat. Es plantejarà la qüestió de la formació de l'Estat a partir de la recerca en arqueologia i antropologia. A banda d'això, s'analitzaran quins van ser els mecanismes previs que van ocasionar la formació d'Estats a diferents èpoques i regions del món.

Competències

Arqueologia

- Contextualitzar els conceptes de la teoria arqueològica i el seu origen, i distingir els principals debats epistemològics i metodològics en les ciències socials.
- Contextualitzar i analitzar processos històrics.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Utilitzar els principals mètodes, tècniques i instruments d'anàlisi en arqueologia.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar les tècniques i els instruments d'anàlisi adequats als casos d'estudi.
2. Aplicar tant els coneixements com la capacitat d'anàlisi a la resolució de problemes relatius al camp d'estudi propi.
3. Avaluar críticament les fonts i els models teòrics.
4. Conèixer els debats arqueològics principals entorn de la prehistòria.
5. Dominar els processos de canvi que es produeixen a la prehistòria.
6. Dominar l'estructura diacrònica general del passat.
7. Identificar el context en què s'inscriuen els processos històrics.
8. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
9. Interpretar les fonts materials i el registre arqueològic.
10. Mantenir una conversa adequada al nivell de l'interlocutor.
11. Participar en els debats orals realitzats a l'aula de manera crítica i utilitzant el vocabulari de la disciplina.
12. Utilitzar el vocabulari tècnic específic i d'interpretació de la disciplina.

Continguts

Part I: Teories de l'Estat en el pensament filosòfic occidental.

1. Desenvolupament històric del concepte "Estat".
2. El concepte "Estat" en el món clàssic. Plató i Aristòtil.
3. Els Estats Celestials. Agustí d'Hipona i Tomàs d'Aquino.
4. Maquiavel i la teoria moderna de l'Estat: tecnologies del poder.
5. Els orígens de l'Estat actual 1. Conflicte original i *Leviatán*. Hobbes i els absolutismes.
6. Els orígens de l'Estat actual 2. Locke i la prerrogativa. La sobirania del poble. L'emergència liberal.
7. Els orígens de l'Estat actual 3. Rousseau i el contracte social.
8. Els orígens de l'Estat actual 4. L'idealisme alemany: Hegel.
9. La crítica contra l'Estat 1. Anarquisme: Bakunin.
10. La crítica contra l'Estat 2. La teoria marxista de l'Estat: Marx, Engels i Lenin.
11. L'Estat actual: ¿Estat global? Els objectius neoliberals. L'individu i el mercat. Democràcies per decret. Mundialització i globalització.

Part II: Antropologia i Arqueologia de l'Estat.

1. Antropologia i Estat.

2. Evolucionisme i Estat: Lewis Henry Morgan (1818-1881).
3. L'arqueologia i l'Estat. V. G. Childe i la "Revolució Urbana" (1892-1957).
4. Neoevolucionisme: Elman R. Service (1915-1996), Morton H. Fried (1923-1986).
5. L'arqueologia processual i la recerca sobre la formació de l'Estat. Complexitat. Regularitat empírica i explicació.
7. L'arqueologia de l'Estat en temps de la posmodernitat.

Metodologia

La metodologia utilitzada en la docència es basa en classes teòriques que tenen com a objectiu proporcionar els conceptes i els criteris inferencials habituals en la recerca arqueològica sobre els orígens de l'Estat.

Tanmateix, un vessant fonamental de les classes teòriques serà afavorir el debat sobre temes i qüestions concretes, en els quals es valorarà la participació i implicació de l'alumnat.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	50	2	4, 5, 6, 7
Tipus: Supervisades			
Seminaris pràctics d'aula	10	0,4	1, 2, 3, 8, 9, 10, 11, 12

Avaluació

- Dos comentaris de text, un per a cadascuna de les dues parts en què s'articula el temari.
- Assajos breus, que sintetitzen les idees principals debatudes al llarg de les sessions de seminari participatiu.

Reavaluació: nova presentació dels treballs anteriors amb subsanació de carències o errors.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assajos sintètics	20	20	0,8	2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12
Comentaris de text	80	70	2,8	1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 12

Bibliografia

Obres generals

BOBBIO, N.

(1987), *La teoría de las formas de gobierno en la historia del pensamiento político*. Fondo de Cultura Económica, México.

LULL, V. i MICÓ, R.

(2007), *Arqueología del Origen del Estado. Las Teorías*. Ed. Bellaterra. Barcelona.

SABINE, G. H.

(1996), *Historia de la teoría política*. Fondo de Cultura Económica, México.

TOUCHARD, J.

(1996), *Historia de las ideas políticas*. Tecnos, Madrid.

Bibliografía específica

ARISTÒTIL

(1970), *Política*. Centro de Estudios Constitucionales, Madrid.

AUBET, M^a J.

(1995), *Democracias desiguales*. Ediciones del Serbal, Barcelona.

BAKUNIN, M.

(1978), *Escritos de filosofía política*. Alianza editorial, Madrid.

BINFORD, L.

(1988), *En busca del pasado*. Crítica, Barcelona.

BLANTON, R. E.

(1998), "Beyond Centralization. Steps Toward a Theory of Egalitarian Behavior in Archaic States", a G. FEINMAN y J. MARCUS, eds., *Archaic States*, School of American Research, Santa Fe, pp. 135-172.

CHILDE, V. G.

(1950), "The urban revolution", *Town Planning Review*, 21, pp. 3-17.

CHILDE, V. G.

(1984), *Los orígenes de la civilización*. Fondo de Cultura Económica, México.

CHOMSKY, N. i DIETERICH, H.

(1997), *La aldea global*. Txalaparta, Tafalla.

ENGELS, F.

(1975), *El Origen de la Familia, la Propiedad Privada y el Estado*. Editorial de Ciencias Sociales, La Habana.

FEINMAN, G. y J. MARCUS, eds. (1998),

Archaic States, School of American Research, Santa Fe.

FLANNERY, K.

(1975), *La evolución cultural de las civilizaciones*. Anagrama, Barcelona.

FRIED, M.

(1985), "Sobre la evolución de la estratificación social y del Estado", a LLOBERA, J. R. (ed.) *Antropología Política*. Anagrama, Barcelona, pp. 133-154.

GLEDHILL, J., BENDER, B. i LARSEN, M. T. (eds.)

(1988), *State and Society. The Emergence and Development of Social Hierarchy and Political Centralization*. Unwin Hyman, Londres.

GODELIER, M.

(1974), *Esquemas de evolución de las sociedades*. Castellote, Madrid.

HAAS, J., ed.

(2001), *From Leaders to Rulers*, Kluwer Academic/Plenum Publishers, Nueva York.

HAMILAKIS, Y., ed.

(2002), *Labyrinth Revisited: Rethinking Minoan Archaeology*, Oxbow Books, Oxford.

HARRIS, M.

(1978), *Caníbales y Reyes*. Argos-Vergara, Barcelona.

HEGEL, G. W. F.

(1993), *Fundamentos de la filosofía del derecho*. Ediciones Libertarias/Prodhufi, Madrid.

HOBBS, T.

(1991), *Del ciudadano y Leviatán*. Tecnos, Madrid.

LENIN, V. I.

(1976), *El Estado y la revolución*. Anagrama, Barcelona.

LOCKE, J.

(1985), *Ensayo sobre el gobierno civil*. Orbis, Barcelona.

MAQUIAVELO, N.

(1981), *El Príncipe (comentado por Napoleón Bonaparte)*. Espasa-Calpe Mexicana, México.

MARX, K.

(1975), "Crítica del Programa de Gotha", en *Marx y Engels. Obras escogidas. Vol. II*. Akal, Madrid, pp5-30.

MARX, K.

(1978), *Crítica de la filosofía del Estado de Hegel*. OME, 5, Crítica, Barcelona.

MARX, K.

(1979), *Formaciones económicas precapitalistas*. Estudio preliminar de E. Hobsbawn. Crítica, Barcelona.

MORGAN, L. H.

(1987), *La sociedad primitiva*. Endymion, Madrid.

PLATÓ

(1973), *La República o El Estado*. Espasa-Calpe, Madrid.

PRICE, T. D. y G. M. FEINMAN, eds.

(1995), *Foundations of Social Inequality*, Plenum Press, Nueva York/Londres.

ROUSSEAU, J.-J.

(1985), *El contrato social*. Edaf, Madrid.

ROUSSEAU, J.-J.

(1996), *Discurso sobre el origen de la desigualdad de los hombres*. Alba, Madrid.

SANT TOMÀS D'AQUINO

(1995), *La monarquía*. Tecnos, Madrid.

SERVICE, E.

(1984), *Los Orígenes del Estado y de la Civilización*. Alianza, Madrid.

SMITH, A. T.

(2003), *The Political Landscape. Constellations of Authority in Early Complex Polities*, University of California Press, Berkeley / Los Ángeles.